EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 24.5.2023
COM(2023) 614 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Lotyšska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2023

{SWD(2023) 614 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Lotyšska na rok 2023 a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2023

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 19. února 2021 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým byl zřízen Nástroj pro oživení a odolnost. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje členským státům finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný EU. V souladu s prioritami evropského semestru přispívá k hospodářskému a sociálnímu oživení a k provádění udržitelných reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace a zvýšení odolnosti ekonomik členských států. Pomáhá rovněž posílit veřejné finance, podnítit hospodářský růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu, zlepšit územní soudržnost v rámci EU a podpořit setrvalé provádění evropského pilíře sociálních práv. Maximální finanční příspěvek na členský stát v rámci Nástroje pro oživení a odolnost byl dne 30. června 2022 aktualizován v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/241.

---

1 Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

2 Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

(2) Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu 2023[4], jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2023. Priority analýzy v rámci čtyř rozměrů konkurenceschopné udržitelnosti potvrdila 23. března 2023 Evropská rada. Dne 22. listopadu 2022 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování 2023, ve které je Lotyšsko uvedeno mezi členskými státy, jež by mohly být postiženy nerovnováhami nebo by u nich takové postižení mohlo hrozit a u nichž bude zapotřebí hloubkový přezkum. Dne 24. února 2023 Komise rovněž přijala stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Lotyšska na rok 2023. Komise taktéž přijala doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny, které Evropská rada schválila dne 23. března 2023 a Rada přijala dne 16. května 2023, jakož i návrh společné zprávy o zaměstnanosti 2023, která analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv a kterou Rada přijala dne 13. března 2023.

(3) Třebaže ekonomiky EU vykazují pozoruhodnou odolnost, stále na ně negativně dopadá geopolitická situace. Evropská unie pevně stojí při Ukrajině a její agenda hospodářské a sociální politiky se zároveň zaměřuje na snižování negativního dopadu energetických otřesů na zranitelné domácnosti i podniky v krátkodobém horizontu a na pokračování dosavadní práce na zelené a digitální transformaci, podpoře udržitelného a inkluzivního růstu, ochraně makroekonomické stability a zvyšování odolnosti ve střednědobém horizontu. Silně se také soustřeďuje na zvyšování konkurenceschopnosti a produktivity EU.

(4) Dne 1. února 2023 vydala Komise sdělení *„Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi“*[5], jehož záměrem je posílit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi a podpořit rychlý přechod ke klimatické neutralitě. Plán doplňuje pokračující úsilí v rámci Zelené dohody pro Evropu a plánu REPowerEU. Cílem plánu je vytvořit příznivější prostředí, aby se zvýšila unijní výrobní kapacita u technologií a produktů s nulovými čistými emisemi nezbytných ke splnění ambiciózních cílů EU v oblasti klimatu a byl zajištěn přístup k relevantním kritickým surovinám, mimo jiné prostřednictvím diverzifikovaného zajišťování zdrojů, patřičného využívání geologických zdrojů v členských státech a maximální recyklace surovin. Plán se opírá o čtyři pilíře: předvídatelné a zjednodušené právní prostředí, rychlejší přístup k financování, zlepšování dovedností a otevřený obchod pro odolné dodavatelské řetězce. Dne 16. března 2023 Komise rovněž vydala sdělení *„Dlouhodobá konkurenceschopnost EU: výhled po roce 2030“*[6], jež je postaveno na devíti vzájemně se posilujících stimulech a jeho cílem je vytvoření regulačního rámce, který bude podporovat růst. Sdělení vytyčuje politické priority, které se soustředí na aktivní zajišťování strukturálních zlepšení, dobře zacílených investic a regulačních opatření, aby byly EU a její členské státy v dlouhodobém výhledu konkurenceschopné. Níže uvedená doporučení pomáhají tyto priority řešit.

(5) V roce 2023 se evropský semestr pro koordinaci hospodářských politik nadále vyvíjí v souladu s prováděním Nástroje pro oživení a odolnost. Stále platí, že pro naplnění politických priorit v rámci evropského semestru je zásadně důležité plné provedení plánů pro oživení a odolnost, neboť tyto plány řeší veškerá relevantní doporučení pro jednotlivé země vydaná v posledních letech nebo jejich významnou část. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019, 2020 a 2022 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro

[4] COM(2022) 780 final.
[5] COM(2023) 62 final.
[6] COM(2023) 168 final.

oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241.

(6) Nařízení o plánu REPowerEU[7] přijaté dne 27. února 2023 má za cíl rychle ukončit závislost EU na dovozu fosilních paliv z Ruska. To přispěje k energetické bezpečnosti a diverzifikaci dodávek energií v EU a povede k širšímu využívání obnovitelných zdrojů energie, k zvýšení kapacity pro ukládání energie a k zlepšení energetické účinnosti. Nařízení členským státům umožňuje doplnit do národního plánu pro oživení a odolnost novou kapitolu REPowerEU za účelem financování klíčových reforem a investic, jež pomohou dosáhnout cílů plánu REPowerEU. Zmíněné reformy a investice také pomohou zvýšit konkurenceschopnost unijního průmyslu s nulovými čistými emisemi, o které usiluje Průmyslový plán Zelené dohody pro věk s nulovými čistými emisemi, a plnit doporučení pro jednotlivé země, která souvisejí s energetikou a byla členským státům vydána v roce 2022 a případně v roce 2023. Nařízení o plánu REPowerEU zavádí novou kategorii nevratné finanční podpory, která je členským státům k dispozici na financování nových reforem a investic souvisejících s energetikou v rámci jejich plánů pro oživení a odolnost.

(7) Dne 8. března 2023 přijala Komise sdělení poskytující pokyny v oblasti fiskální politiky na rok 2024. Jeho cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států a posílit tím koordinaci politik[8]. Komise v něm vzpomenula, že na konci roku 2023 bude deaktivována obecná úniková doložka Paktu o stabilitě a růstu. Pro roky 2023–2024 vyzvala k fiskálním politikám, které zajistí střednědobou udržitelnost dluhu a udržitelným způsobem zvýší potenciální růst. Členské státy byly vyzvány, aby ve svých programech stability a konvergenčních programech z roku 2023 nastínily, jak jejich fiskální plány zajistí dodržení referenční hodnoty pro schodek ve výši 3 % HDP a věrohodné a trvalé snížení dluhu nebo udržení dluhu na obezřetné úrovni ve střednědobém horizontu. Komise vybídla členské státy, aby postupně ukončily vnitrostátní fiskální opatření, která zavedly na ochranu domácností a podniků v souvislosti s prudkým zdražením energií, a začaly u těch nejméně cílených. Uvedla, že pokud by bylo nutné podpůrná opatření prodloužit kvůli novým energetickým tlakům, měly by je členské státy zaměřit mnohem lépe než v minulosti na zranitelné domácnosti a podniky. Fiskální doporučení budou podle Komise kvantifikovaná, diferencovaná a formulovaná na základě čistých primárních výdajů, jak je navrženo v jejím sdělení o směrech pro reformu rámce správy ekonomických záležitostí EU[9]. Na základě doporučení Komise by všechny členské státy měly i nadále chránit investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání prostředků z Nástroje pro oživení a odolnost i z dalších fondů EU, a to zejména s ohledem na zelenou a digitální transformaci a cíle odolnosti. Komise uvedla, že v souladu se stávajícími právními předpisy navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023.

(8) Dne 26. dubna 2023 předložila Komise legislativní návrhy na provedení komplexní reformy pravidel správy ekonomických záležitostí EU. Hlavním cílem návrhů je ve

---

7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/435 ze dne 27. února 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2021/241, pokud jde o kapitoly REPowerEU v plánech pro oživení a odolnost, a nařízení (EU) č. 1303/2013, (EU) 2021/1060 a (EU) 2021/1755 a směrnice 2003/87/ES (Úř. věst. L 63, 28.2.2023, s. 1).

8 COM(2023) 141 final.

9 COM(2022) 583 final.

všech členských státech prostřednictvím reforem a investic posílit udržitelnost veřejného dluhu a podpořit udržitelný a inkluzivní růst. Návrhy mají členským státům poskytnout větší kontrolu nad určováním podoby jejich střednědobých plánů, avšak současně zavádějí přísnější režim prosazování, který má zajistit, aby členské státy plnily závazky, jež ve svých střednědobých fiskálních strukturálních plánech přijmou. Legislativní práce mají být dokončeny v roce 2023.

(9) Dne 30. dubna 2021 předložilo Lotyšsko Komisi v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 13. července 2021 přijala Rada rozhodnutí o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Lotyšska[10]. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, že Lotyšsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž absence zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(10) Dne 25. dubna 2023 předložilo Lotyšsko svůj národní program reforem na rok 2023 a dne 17. dubna 2023 svůj program stability z roku 2023 v souladu s čl. 4 odst. 1 nařízení (ES) č. 1466/97. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2023 rovněž zprávy, které Lotyšsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(11) Dne 24. května 2023 zveřejnila Komise zprávu o Lotyšsku pro rok 2023[11]. Posoudila pokrok, který Lotyšsko učinilo při plnění příslušných doporučení, jež pro něj přijala Rada v letech 2019 až 2022, a zhodnotila, jak Lotyšsko provádí plán pro oživení a odolnost. Vycházejíc z této analýzy, zpráva o Lotyšsku poukázala na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a na nové a vznikající výzvy. Posoudila rovněž pokrok Lotyšska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(12) Komise v případě Lotyšska provedla hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a dne 24. května 2023 zveřejnila jeho výsledky[12]. Dospěla k závěru, že se Lotyšsko nepotýká s makroekonomickými nerovnováhami. Zejména zranitelnost související s vnějšími půjčkami a bydlením zůstává mírná; rizika pro konkurenceschopnost jsou relevantní, ale celkově se zdají být v blízké budoucnosti omezena. Nedávné prohloubení schodku běžného účtu bylo výrazné, ale očekává se, že v letošním roce a dále v roce 2024 se schodek významně sníží. Očekává se, že čistá investiční pozice Lotyšska vůči zahraničí, která se v posledním desetiletí výrazně zlepšila, zůstane víceméně stabilní. Budou-li však přetrvávat inflační a mzdové tlaky, hrozí, že naruší konkurenceschopnost Lotyšska, zejména proto, že jádrová inflace je výrazně nad průměrem eurozóny. Ačkoli růst cen nemovitostí byl v poslední době zvýšený, nadhodnocení cen nemovitostí se nejeví výrazným. Růst cen nemovitostí se

[10] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 13. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Lotyšska (ST 10157/21; ST 10157/21 ADD 1; ST 10157/21 ADD 1 COR 1).

[11] SWD(2023) 614 final.

[12] SWD(2023) 636 final.

navíc koncem roku 2022 zpomalil, poskytování hypotečních úvěrů bylo slabé a zadlužení domácností je omezené a v poměru k příjmům domácností klesá. Lotyšsko čelí klíčovým strukturálním hospodářským problémům souvisejícím s klesající nabídkou pracovních sil, která přispívá k rychlému růstu jednotkových nákladů práce a ve střednědobém horizontu může narušit konkurenceschopnost. Nastavení politiky je celkově příznivé, ačkoli k řešení rizik vyplývajících ze zjištěných zranitelných míst by mohlo přispět určité další úsilí. V tomto ohledu by byly důležité politiky na ochranu konkurenceschopnosti, včetně opatření na zvýšení kvality a kvantity nabídky pracovních sil. Zkrácení procesu udělování stavebních povolení by pomohlo podpořit nabídku bydlení a zlepšit situaci na trhu s bydlením.

(13) Na základě údajů ověřených Eurostatem[13] se schodek veřejných financí Lotyšska snížil ze 7,1 % HDP v roce 2021 na 4,4 % v roce 2022, zatímco veřejný dluh klesl ze 43,7 % HDP na konci roku 2021 na 40,8 % na konci roku 2022. Dne 24. května 2023 vydala Komise zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování EU[14]. Zpráva se zabývala rozpočtovou situací Lotyšska, neboť schodek jeho veřejných financí v roce 2022 překročil referenční hodnotu 3 % HDP stanovenou ve Smlouvě. Zpráva dospěla k závěru, že kritérium schodku není splněno. V souladu se sdělením ze dne 8. března 2023[15] Komise nenavrhla zahájit na jaře 2023 nové postupy při nadměrném schodku, ale naopak uvedla, že navrhne Radě, aby postupy při nadměrném schodku na základě porušení referenční hodnoty schodku zahájila na jaře 2024 na základě výsledků plnění rozpočtu za rok 2023. Lotyšsko by tuto skutečnost mělo zohlednit při plnění svého rozpočtu na rok 2023 a při přípravě návrhu rozpočtového plánu na rok 2024.

(14) Saldo veřejných financí bylo ovlivněno opatřeními fiskální politiky přijatými ke zmírnění hospodářského a sociálního dopadu zvýšení cen energií. V roce 2022 mezi tato opatření zvyšující výdaje patřila kompenzace nákladů na vytápění (podle použitého zdroje energie) a snížení účtů za elektřinu pro domácnosti; měsíční dávky pro zranitelné domácnosti a rodiny s dětmi a dřívější valorizace důchodů; dotace pro energeticky náročné podniky a kompenzace za zvýšení nákladů na elektřinu pro podniky. Komise odhaduje čisté rozpočtové náklady těchto opatření na 1,5 % HDP v roce 2022. Saldo veřejných financí ovlivnily také rozpočtové náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny, které se v roce 2022 odhadují na 0,2 % HDP. Zároveň se odhadované náklady na dočasná mimořádná opatření související s pandemií COVID-19 snížily z 5,0 % HDP v roce 2021 na 1,2 % HDP v roce 2022.

(15) Dne 18. června 2021 Rada Lotyšsku doporučila[16], aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, mimo jiné s pomocí impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rada Lotyšsku rovněž doporučila, aby udrželo pod kontrolou růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů.

(16) Podle odhadů Komise[17] bylo nastavení fiskální politiky v roce 2022 neutrální, na úrovni 0,0 % HDP, což bylo v kontextu vysoké inflace vhodné. Jak doporučila Rada,

---

13 Eurostat-Euro Indicators, 47/2023 ze dne 21. dubna 2023.

14 COM(2023) 631 final ze dne 24. května 2023.

15 COM(2023) 141 final ze dne 8. března 2023.

16 Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2021 (Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 63).

17 Nastavení fiskální politiky se měří změnou primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) s vyloučením dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, ale se

Lotyšsko pokračovalo v podpoře oživení pomocí investic financovaných z Nástroje pro oživení a odolnost. Výdaje financované z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU činily v roce 2022 1,1 % HDP (1,3 % HDP v roce 2021). Z důvodu kapacitních omezení a růstu cen ve stavebnictví byly některé investice financované z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU v roce 2022 odloženy, což vedlo k mírnému poklesu výdajů. Příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky měl utlumující povahu v rozsahu 1,2 procentního bodu[18]. Lotyšsko tedy nezachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů, což není v souladu s doporučením Rady. Současně s tím příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o nová příjmová opatření) k nastavení fiskální politiky měl utlumující povahu v rozsahu 0,3 procentního bodu. Lotyšsko tedy udrželo růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů pod kontrolou.

(17) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v programu stability, je pro rok 2023 a poté obezřetný. Vláda předpovídá, že reálný HDP bude v roce 2023 stagnovat a v roce 2024 vzroste o 2,0 %. Pro srovnání Komise ve své jarní prognóze z roku 2023 předpovídá vyšší růst reálného HDP o 1,4 % v roce 2023 a o 2,8 % v roce 2024, což v porovnání s programem stability odráží začlenění nových zveřejnění údajů, konkrétně revizí údajů o růstu HDP v roce 2022 a také bleskového odhadu za první čtvrtletí roku 2023, přičemž v obou případech je růst HDP vyšší, než se dříve očekávalo. V nominálním vyjádření se však růst HDP v obou prognózách přibližuje: v programu stability se pro rok 2023 očekává 11,7 % a pro rok 2024 5,5 % a v prognóze provedené Komisí pro příslušné roky se růst odhaduje na 10,5 % a 5,6 %.

(18) Ve svém programu stability z roku 2023 vláda očekává, že se celkový schodek veřejných financí v roce 2023 sníží na 4,0 % HDP. Úprava schodku v roce 2023 odráží především vývoj výdajů. Očekává se, že postupné ukončování většiny podpůrných opatření souvisejících s pandemií přispěje ke snížení schodku, a paušální výdaje vynaložené v roce 2022 na vytvoření vnitrostátních zásob plynu se pro rok 2023 nepředpokládají. Tyto úspory mají být částečně kompenzovány výdajovými opatřeními obsaženými v rozpočtovém balíčku na rok 2023, jako je zvýšení platů zaměstnanců veřejné správy a zdravotnického personálu, vyšší běžné výdaje na zdravotnické služby, vědu, výzkum a vysokoškolské vzdělávání, jakož i významný balíček veřejných investic do obrany a vnitřní bezpečnosti. Kromě toho se očekávají vyšší výdaje na důchody a příspěvky v důsledku vyšších valorizačních koeficientů. Podle programu se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP klesne ze 40,8 % na konci roku 2022 na 39,6 % na konci roku 2023. Jarní prognóza Komise z roku 2023

---

zahrnutím výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) v rámci Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU ve vztahu k střednědobému potenciálnímu růstu. Podrobnější informace jsou uvedeny v rámečku č. 1 ve fiskálních statistických tabulkách.

[18] Tento příspěvek utlumující povahy je způsoben zejména nižšími výdaji na investiční projekty spolufinancované z fondů EU, což ovlivnilo i vývoj vnitrostátního spolufinancování (zejména na úrovni místních samospráv), a také převodem vojenského vybavení na Ukrajinu, který je vykázán jako záporná THFK kompenzovaná převodem kapitálu.

Současně s tím příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl expanzivní povahy v rozsahu 1,7 procentního bodu HDP. Nárůst ostatních kapitálových výdajů je do značné míry vysvětlován dvěma faktory – vytvářením zásob zemního plynu pro zabezpečení národních dodávek energie a dodávkami vojenského vybavení na Ukrajinu.

předpovídá, že v roce 2023 dosáhne schodek veřejných financí 3,8 % HDP. To je v souladu se schodkem předpovídaným v programu stability. Jarní prognóza Komise z roku 2023 předpovídá mírně vyšší poměr veřejného dluhu k HDP, a to ve výši 39,8 % na konci roku 2023.

(19) Očekává se, že saldo veřejných financí v roce 2023 bude i nadále ovlivňováno opatřeními přijatými ke zmírnění hospodářských a sociálních dopadů zvýšení cen energií. Jedná se především o opatření prodloužená od roku 2022. Čisté rozpočtové náklady na podpůrná opatření jsou v jarní prognóze Komise z roku 2023 odhadovány na 1,0 % HDP v roce 2023[19]. Zdá se, že většina opatření přijatých v roce 2023 není zaměřena na nejzranitelnější domácnosti nebo podniky a plně nezachová cenový signál ke snížení poptávky po energii a zvýšení energetické účinnosti. V důsledku toho se výše cílených podpůrných opatření, která se má zohlednit při posuzování souladu s doporučením na rok 2023, odhaduje v jarní prognóze Komise z roku 2023 na 0,1 % HDP v roce 2023 (oproti 0,5 % HDP v roce 2022). Předpovídá se, že rozpočtové náklady na dočasnou ochranu vysídlených osob z Ukrajiny se oproti roku 2022 zvýší o 0,1 procentního bodu HDP. Konečně se očekává, že saldo veřejných financí v roce 2023 bude mít prospěch z postupného ukončení dočasných mimořádných opatření souvisejících s pandemií COVID-19 ve výši 1,2 % HDP.

(20) Dne 12. července 2022 Rada Lotyšsku doporučila[20] přijmout opatření, která zajistí, že v roce 2023 bude růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v souladu s celkově neutrálním nastavením fiskální politiky[21], a zohlednit přitom pokračující dočasnou a cílenou podporu domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Lotyšsko mělo být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Lotyšsku bylo rovněž doporučeno rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti při zohlednění iniciativy REPowerEU, a to i s využitím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů Unie.

(21) Pro rok 2023 se v jarní prognóze Komise pro rok 2023 předpovídá expanzivní nastavení fiskální politiky (–0,9 % HDP) na pozadí vysoké inflace. Tomu v roce 2022 předcházelo obecně neutrální nastavení fiskální politiky (0,0 % HDP). Předpovídá se, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) k nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 expanzivní povahu a bude činit 0,5 % HDP. Tato hodnota zahrnuje snížení nákladů na cílená podpůrná opatření pro domácnosti a podniky, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, o 0,4 % HDP. Zahrnuty jsou také vyšší náklady na poskytování dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP). Expanzivní příspěvek čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů proto není způsoben cílenou podporou domácností a podniků, které jsou nejzranitelnější vůči prudkým nárůstům cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Expanzivní růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů) je způsoben výdajovými

---

19 Číselné údaje představují výši ročních rozpočtových nákladů na uvedená opatření, mimo jiné v oblasti běžných příjmů a výdajů a – je-li to relevantní – kapitálových výdajů.

20 Doporučení Rady ze dne 12. července 2022 k národnímu programu reforem Lotyšska a stanovisko Rady k programu stability Lotyšska z roku 2022 (Úř. věst. C 334, 1.9.2022, s. 112).

21 Na základě jarní prognózy Komise z roku 2023 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu Lotyšska, který se používá k měření nastavení fiskální politiky, odhaduje na 11,5 % v nominálním vyjádření.

opatřeními obsaženými v rozpočtovém balíčku na rok 2023, jako je zvýšení platů administrativního a zdravotnického personálu, dodatečné běžné výdaje na financování onkologie, vědy a výzkumu a další diskreční běžné výdaje na státní správu, jakož i vyšší výdaje na důchody a příspěvky. Projektovaný růst primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů proto celkově není v souladu s doporučením Rady. Předpovídá se, že výdaje financované z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU dosáhnou v roce 2023 výše 2,2 % HDP, zatímco příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k nastavení fiskální politiky by měl mít podle projekcí expanzivní povahu v rozsahu 1,0 procentního bodu[22]. Lotyšsko tedy plánuje financovat další investice prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU a podle projekcí zachová také investice financované z vnitrostátních zdrojů. Plánuje financovat veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti, jako je nákup elektrických vozidel pro veřejnou dopravu, zlepšení energetické účinnosti vícebytových budov a majetku pro účely podnikání, modernizace přenosových a distribučních sítí elektřiny, posílení schopnosti zásahu záchranných služeb, centralizace digitálních správních platforem a systémů ve veřejném sektoru, rozvoj digitálních dovedností a digitalizace procesů v podnikání, rozvoj širokopásmové infrastruktury a také podpora digitalizace v sektoru vzdělávání, které jsou z velké části financovány z Nástroje pro oživení a odolnost a dalších fondů EU.

(22) Podle programu stability se očekává, že schodek veřejných financí v roce 2024 klesne na 2,5 % HDP. Pokles v roce 2024 odráží především postupné ukončování podpůrných opatření na zmírnění dopadu vysokých cen energií a absenci běžných výdajů souvisejících s pandemií COVID-19 a dokončení investic na podporu oživení po pandemii v roce 2023. Program očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP se na konci roku 2024 mírně zvýší na 39,7 %. Jarní prognóza Komise z roku 2023 předpovídá na základě politických opatření známých ke dni její uzávěrky schodek veřejných financí ve výši 2,7 % v roce 2024. To je v souladu se schodkem předpovídaným v programu. Prognóza Komise z roku 2023 předpovídá vyšší poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 40,5 % na konci roku 2024, a to zejména vzhledem k nižšímu nominálnímu HDP.

(23) Program stability předpokládá postupné ukončení všech podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. Komise také předpokládá úplné ukončení podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024. To závisí na předpokladu, že nedojde k opětovnému zvýšení cen energií.

(24) Nařízení Rady (ES) č. 1466/97 požaduje roční zlepšení strukturálního rozpočtového salda směrem ke střednědobému cíli o 0,5 % HDP jako referenční hodnotu[23]. S ohledem na fiskální udržitelnost[24] a potřebu snížit schodek pod referenční hodnotu 3

---

22 Předpovídá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít utlumující povahu a bude činit 1,7 procentního bodu HDP, protože prognóza Komise pro rok 2023 nezahrnuje vytvoření zásob zemního plynu pro zabezpečení dodávek energie a vojenskou pomoc Ukrajině.

23 Srov. článek 5 nařízení Rady (ES) č. 1466/97, který rovněž vyžaduje úpravu o více než 0,5 % HDP pro členské státy s veřejným dluhem přesahujícím 60 % HDP nebo s výraznějším rizikem udržitelnosti dluhu.

24 Komise odhadla, že Lotyšsko bude potřebovat průměrné roční zvýšení strukturálního primárního salda v poměru k HDP o 0,0 procentního bodu, aby zajistilo, že se veřejný dluh ve střednědobém horizontu udrží na obezřetné úrovni. Tento odhad vycházel z podzimní prognózy Komise z roku 2022. Výchozím

% HDP by bylo vhodné zlepšit strukturální saldo v roce 2024 alespoň o 0,5 % HDP. Aby se toto zlepšení zajistilo, neměl by růst čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů[25] v roce 2024 překročit 3,0 %, jak je uvedeno v tomto doporučení. To také přispěje ke snížení jádrové inflace, která je výrazně nad průměrem eurozóny a která by v případě přetrvávání mohla vést ke ztrátě konkurenceschopnosti. Současně by měla být postupně ukončena zbývající podpůrná opatření v oblasti energetiky (v současné době Komise odhaduje, že v roce 2023 budou činit 1,0 % HDP), a to v závislosti na vývoji trhu s energií a počínaje těmi nejméně cílenými, a související úspory by měly být použity ke snížení schodku veřejných financí. Na základě odhadů Komise by to vedlo k růstu čistých primárních výdajů pod doporučenou maximální mírou růstu pro rok 2024. Kromě toho podle jarní prognózy Komise z roku 2023 není růst čistých primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2023 v souladu s doporučením Rady. Pokud se to potvrdí, v roce 2024 by byl vhodný nižší růst čistých primárních výdajů.

(25) Za předpokladu nezměněné politiky mají podle jarní prognózy Komise z roku 2023 čisté primární výdaje financované z vnitrostátních zdrojů růst v roce 2024 tempem 1,3 %, což je pod doporučenou hodnotou tempa růstu.

(26) Podle programu se očekává, že se veřejné investice zvýší z 5,5 % HDP v roce 2023 na 6,1 % HDP v roce 2024. To odráží jak vyšší investice financované z vnitrostátních zdrojů, tak vyšší investice financované EU, mimo jiné prostřednictvím Nástroje pro oživení a odolnost.

(27) Program stability nastiňuje střednědobou fiskální cestu do roku 2026. Podle programu se očekává, že schodek veřejných financí v roce 2025 klesne na 2,2 % HDP a do roku 2026 na 0,7 %. Plánuje se tedy, že schodek veřejných financí v roce 2024 klesne pod 3 % HDP a během časového rámce programu zůstane pod úrovní 3 % HDP. Podle programu se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP klesne z 39,7 % na konci roku 2024 na 38,9 % do konce roku 2026.

(28) Daňové příjmy Lotyšska v poměru k HDP výrazně zaostávají za průměrem EU. To omezuje poskytování veřejných služeb, zejména v oblasti zdravotní péče a sociální ochrany. Kapitál a majetek jsou ve srovnání s průměrem EU relativně málo zdaněny a nabízejí potenciál pro zvýšení daňových příjmů. Lotyšsko navíc inkasuje relativně nízké příjmy ze zdanění práce, a to i přes relativně vysoké daňové sazby. Z toho vyplývá, že je třeba pokračovat v úsilí o zlepšení dodržování daňových předpisů a o řešení stínové ekonomiky. Chudoba a nerovnost zůstávají vysoké, zejména kvůli nízkým výdajům na sociální ochranu. Přiměřenost záchranné sociální sítě se zlepšila, ale riziko chudoby nebo sociálního vyloučení zůstává vysoké, zejména u nejzranitelnějších osob. Riziko chudoby nebo sociálního vyloučení ve stáří je nejvyšší v EU (45,9 % oproti 19,5 % v EU v roce 2021) a zůstává také velmi vysoké u osob se zdravotním postižením (41,2 % oproti 29,7 % v EU v roce 2021). Přístup k individuálním sociálním službám založeným na potřebách a jejich kvalita zůstávají problémem kvůli nedostatku a vysoké pracovní zátěži sociálních pracovníků a také kvůli rozdílům mezi jednotlivými obcemi. Systém dlouhodobé péče je roztříštěný a bylo dosaženo jen omezeného pokroku, pokud jde o přechod z ústavní péče na domácí

---

bodem pro tento odhad byla projekce schodku veřejných financí a veřejného dluhu pro rok 2024, jejímž předpokladem bylo ukončení podpůrných opatření v oblasti energetiky v roce 2024.

[25] Čisté primární výdaje jsou definovány jako výdaje financované z vnitrostátních zdrojů očištěné o diskreční opatření na straně příjmů a s vyloučením úrokových výdajů, jakož i cyklických výdajů souvisejících s nezaměstnaností.

péči a komunitní služby. Přiměřenost a dostupnost sociálního bydlení je omezená z důvodu nedostatečného dlouhodobého financování. Podíl veřejných výdajů na zdravotní péči v poměru k HDP je ve srovnání s průměrem EU nízký a střednědobé rozpočtové plány počítají s jeho snížením, zejména z 5,6 % HDP v roce 2022 na 3,6 % v roce 2026 podle programu stability z roku 2023. To je také výrazně pod hranicí potřebného veřejného financování zdravotní péče ve výši 6 % HDP do roku 2027, jak je uvedeno v hlavních směrech politiky veřejného zdraví na období 2021–2027. Důvodem je především postupné ukončování dočasné podpory v souvislosti s pandemií COVID-19, chybí však také plány na udržitelné financování zdravotní péče. Kromě toho se Lotyšsko potýká s nedostatkem pracovníků ve zdravotnictví, zejména zdravotních sester. Včasný a rovný přístup ke zdravotní péči je v důsledku toho omezený.

(29) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Provádění lotyšského plánu pro oživení a odolnost je v plném proudu. Lotyšsko předložilo jednu žádost o platbu, která odpovídá devíti milníkům a jejímž výsledkem je celkové vyplacení 201 milionů EUR. V důsledku objektivních okolností souvisejících s růstem cen energií a stavebních materiálů a omezením dodavatelského řetězce v důsledku ruské agrese vůči Ukrajině hodlá Lotyšsko předložit úpravy plánu a také kapitolu REPowerEU, aby urychlilo dekarbonizaci hospodářství a snížilo závislost na fosilních palivech. Rychlé začlenění nové kapitoly REPowerEU do plánu pro oživení a odolnost umožní financovat další reformy a investice na podporu strategických cílů Lotyšska v oblasti energetiky a zelené transformace. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické a účinné zapojování místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

(30) Programové dokumenty Lotyšska v rámci politiky soudržnosti schválila Komise v roce 2022. Rychlé provádění programů v rámci politiky soudržnosti komplementárně k plánu pro oživení a odolnost a v synergii s ním, včetně kapitoly REPowerEU, má v Lotyšsku zásadní význam pro dosažení zelené a digitální transformace, zvýšení hospodářské a sociální odolnosti a zajištění vyváženého územního rozvoje.

(31) Kromě hospodářských a sociálních výzev, jimiž se zabývá plán pro oživení a odolnost, čelí Lotyšsko výzvám v souvislosti s přístupem k financování, energetikou a zelenou transformací.

(32) Úvěrový tok v soukromém sektoru v roce 2021 činil 1 % HDP, což je výrazně méně než míra růstu hospodářství. To vede k dalšímu snížení dluhu soukromého sektoru, který patří k nejnižším v EU. Tento slabý růst úvěrů do jisté míry odráží slabou poptávku, ale je také ovlivněn řadou problémů na straně nabídky. Pro malé a střední podniky je obzvláště obtížné získat úvěr. Důvodem je částečně jejich vyšší úvěrové riziko, ale také vysoké náklady na úvěry a byrokracie. Kromě toho je obtížné získat úvěr zejména mimo region Rigy, a to kvůli nízké likviditě aktiv dostupných pro zajištění. Tato skutečnost představuje významnou překážku jak pro hypoteční úvěry, tak pro úvěry podnikům. Politické úsilí se zaměřuje především na podporu poskytování úvěrů v kombinaci s veřejnými dotacemi. S tím však souvisejí značné náklady pro státní rozpočet, a proto se nejedná o udržitelný způsob podpory úvěrové činnosti. K tomu, aby se zmírnily překážky v nabídce úvěrů, je zapotřebí obecně zlepšit transparentnost a důvěru v podnikatelské prostředí, včetně omezení šedé

ekonomiky. Zlepšení insolvenčního řízení s cílem dosáhnout vysoké míry restrukturalizace podniků a případně vyšší míry návratnosti úvěrů by navíc snížilo vnímaná rizika bank a podpořilo poskytování úvěrů. Ke snížení rizika likvidity, kterému banky čelí při přijímání zajištění na relativně nelikvidních trzích, by mohly přispět cílené systémy půjček a záruk. Veřejné systémy půjček pro strategicky důležité investice, jako je zelená transformace a regionální rozvoj, by mohly zvýšit účinnou konkurenci na bankovním trhu nebo zaplnit mezeru na trhu, kde je bankovní financování buď příliš drahé, nebo není dostupné. Veřejné systémy záruk a půjček navíc nabízejí podstatně nákladově efektivnější způsob podpory soukromých výpůjček než grantové systémy. Kromě překážek bankovního financování je lotyšský trh alternativních zdrojů financování nedostatečně rozvinutý a má potenciál pro zlepšení přístupu podniků k financování.

(33) Lotyšsko si zajistilo nezávislost na ruském plynu poté, co parlament v červenci 2022 rozhodl, že od 1. ledna 2023 přestane nakupovat ruský zemní plyn. Tuzemští dodavatelé zemního plynu mají možnost najít alternativní zdroje zemního plynu díky dovozu zkapalněného zemního plynu (LNG) z litevského terminálu LNG v Klaipedě a nového finského terminálu LNG v Ingå. Současná situace ukázala, že je třeba urychlit pomalé zavádění zařízení na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. Lotyšsko má jeden z nejvyšších podílů energie z obnovitelných zdrojů v EU, i když tento podíl v letech 2020 až 2021 stagnoval. Lotyšsku by prospělo, kdyby urychlilo své úsilí v oblasti využívání větrné a solární energie, což je nejvýhodnější a dlouhodobé řešení pro zvýšení podílu obnovitelných zdrojů energie. Lotyšský plán pro oživení a odolnost již zahrnuje opatření, jejichž cílem je odstranit regulační překážky bránící využívání větrné energie na pevnině. Mohlo by však být vyvinuto další úsilí k urychlení zavádění obnovitelných zdrojů energie pro výrobu elektřiny, vytápění a chlazení. To by zahrnovalo modernizaci elektrické sítě, podporu decentralizované výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, flexibilitu energetického systému (reakce na poptávku a skladování), další zlepšení postupů udělování povolení a vytvoření právního rámce a pobídek na podporu energetických komunit. Dokončením synchronizace Lotyšska s elektrickou sítí EU by se zvýšila přenosová kapacita, takže by bylo možné do sítě integrovat stále větší podíl obnovitelných zdrojů energie na moři i na pevnině. Lotyšská elektrická síť, stejně jako sítě ostatních pobaltských členských států zůstává exponovaná, protože je synchronizována s elektrickou sítí BRELL (Bělorusko, Rusko, Estonsko, Litva a Lotyšsko). Regionální synchronizace elektrické sítě se zbytkem EU pokročila, avšak stále není dokončena. Za tímto účelem je nutná spolupráce s Estonskem a Litvou. Spotřeba zemního plynu v Lotyšsku klesla v období od srpna 2022 do března 2023 o 30 % ve srovnání s průměrnou spotřebou plynu za stejné období v předchozích pěti letech, což přesahuje cíl snížit spotřebu o 15 %. Lotyšsko by mohlo pokračovat v úsilí o dočasné snížení poptávky po plynu až do 31. března 2024[26].

(34) Lotyšsko by mělo urychlit své úsilí o rozšíření opatření v oblasti energetické účinnosti s cílem dekarbonizovat svůj fond budov, jakož i dopravu a průmysl a zavést nová finanční a podpůrná opatření k dosažení cílů renovace v rámci své dlouhodobé strategie renovace.

(35) Nedostatek pracovních sil a dovedností v odvětvích a profesích, které jsou klíčové pro zelenou transformaci, včetně výroby, zavádění a údržby technologií s nulovými

[26] Nařízení Rady (EU) 2022/1369 a (EU) 2023/706.

čistými emisemi, vytváří překážky při přechodu na klimaticky neutrální hospodářství. Aby se snížil nedostatek dovedností a podpořilo se začlenění a přerozdělení pracovních sil, jsou zásadně důležité vysoce kvalitní systémy vzdělávání a odborné přípravy, které budou reagovat na měnící se potřeby trhu práce, a cílená opatření pro prohlubování dovedností a změny kvalifikace. Pro zapojení nevyužívané pracovní síly, která je v nabídce, je zapotřebí, aby tato opatření byla přístupná, zejména pro jednotlivce a v odvětvích a regionech, jichž se zelená transformace dotýká nejvíce. V roce 2022 byl hlášen nedostatek pracovních sil u 25 ze 436 profesí, které vyžadují specifické dovednosti nebo znalosti pro zelenou transformaci, včetně elektrikářů a strojních inženýrů. Nedostatek pracovních sil byl označen jako faktor, který omezuje výrobu v průmyslu a stavebnictví.

(36) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada program stability z roku 2022 a její stanovisko[27] je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1.

(37) Vzhledem k úzké provázanosti ekonomik členských států eurozóny a jejich kolektivnímu příspěvku k fungování hospodářské a měnové unie Rada doporučila, aby členské státy eurozóny, mimo jiné prostřednictvím svých plánů pro oživení a odolnost, i) zachovaly udržitelnost dluhu a upustily od široce pojaté podpory agregátní poptávky v roce 2023, lépe zacílily fiskální opatření přijatá ke zmírnění dopadu vysokých cen energií a zvážily vhodné způsoby ukončení podpory, až tlak na ceny energií poklesne; ii) udržely vysokou úroveň veřejných investic a podporovaly soukromé investice s cílem napomoci zelené a digitální transformaci; iii) podporovaly takový vývoj mezd, který zmírní ztrátu kupní síly, a zároveň omezovaly sekundární dopady na inflaci, dále zlepšovaly aktivní politiky na trhu práce a řešily nedostatek kvalifikovaných pracovníků; iv) zlepšily podnikatelské prostředí a zajistily, aby energetická podpora pro podniky byla nákladově efektivní, dočasná a zaměřená na životaschopné podniky a zachovávala pobídky pro zelenou transformaci, a v) zachovaly makrofinanční stabilitu, sledovaly rizika a současně pokračovaly v práci na dokončení bankovní unie. K provedení prvního, druhého, třetího a čtvrtého doporučení pro eurozónu přispívají v případě Lotyšska doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Lotyšsku v období 2023–2024:

1. Ukončit stávající podpůrná opatření v oblasti energetiky do konce roku 2023 a použít související úspory ke snížení schodku veřejných financí. Pokud by si nový nárůst cen energií vyžádal podpůrná opatření, zajistit, aby tato opatření byla zaměřena na ochranu zranitelných domácností a podniků, aby byla fiskálně dostupná a zachovávala stimuly k úsporám energií.

   Zajistit obezřetnou fiskální politiku, zejména omezením nominálního růstu čistých primárních výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů v roce 2024 na nejvýše 3,0 %.

   Zachovat veřejné investice financované z vnitrostátních zdrojů a zajistit účinné využívání grantů z Nástroje pro oživení a odolnost i dalších fondů EU, především za účelem podpory zelené a digitální transformace.

   Pro období po roce 2024 pokračovat ve střednědobé fiskální strategii postupné a udržitelné konsolidace spojené s investicemi a reformami napomáhajícími vyššímu udržitelnému růstu, aby bylo dosaženo obezřetné střednědobé fiskální pozice.

[27] Podle čl. 5 odst. 2 a čl. 9 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

Rozšířit zdanění, včetně zdanění majetku a kapitálu, a posílit přiměřenost zdravotní péče a sociální ochrany.

2. Pokračovat ve stabilním provádění revidovaného plánu pro oživení a odolnost a urychleně dokončit kapitolu REPowerEU s cílem rychle zahájit její provádění. Pokračovat v rychlém provádění programů v rámci politiky soudržnosti v úzké doplňkovosti a součinnosti s plánem pro oživení a odolnost.

3. Zlepšit přístup malých a středních podniků k financování prostřednictvím systémů veřejných půjček a záruk zaměřených na usnadnění investic strategického významu, zejména zelené transformace a regionálního rozvoje.

4. Snížit celkovou závislost na fosilních palivech urychleným zaváděním obnovitelných zdrojů energie, zejména větrné energie na pevnině a na moři, jakož i solární energie, a posílením opatření v oblasti energetické účinnosti, např. prostřednictvím nových finančních a podpůrných opatření pro dosažení cílů dlouhodobé strategie renovace. Zajistit dostatečnou kapacitu propojení pro zvýšení bezpečnosti dodávek a pokračování synchronizace s elektrickou sítí EU. Zintenzivnit politické úsilí zaměřené na poskytování a získávání dovedností potřebných pro zelenou transformaci.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně